

ינואר 2020

דישון עלוותי חנקני בדגני חורף

משפחת הדגניים היא ממשפחות הצמחים הגדולות והחשובות ביותר לאדם, כמקור מזון לאדם ולבהמה. גרעיני הדגניים מכילים פחמימות, חלבון ושומן. לאורך ההיסטוריה עברו זני הבר אקלום והשבחה על ידי האדם. המשפחה נפוצה באזורי גידול שונים וידועה כמסתגלת לתנאי סביבה קשים, ומונה כ-600 סוגים ובעלת אלפי מינים, כמו- חיטה, שעורה, שיפון תירס ואורז. פרחי הדגניים מסודרים בתפרחות- שיבולית, שיבולת אשכול או אשכול. רמת היבול בחיטה נקבעת מכמות הגרגרים וממשקלם.

לתנאים האקלימיים ישנה השפעה גדולה על התמיינות החיטה, אך גם כמות נאותה של חנקן בצמח בשלב הגידול בין עלה שלישי לשישי משפיעה על היבול.

בדיקת חנקן בצמח בשלב עלה שלישי תאפשר להעריך האם יש צורך בדישון חנקני, כפי שתיארנו במאמר בנושא שפורסם בניוזלטר ינואר 2017.

מקובל כיום לדשן באוריאה מוצקה בדישון הראש החנקני, אך זהו מהלך בזבזני יחסית. האוריאה מפוזרת על פני כל השטח, להצנעת החנקן נדרש גשם, אם הגשם מתעכב, או יורדת כמות קטנה מדי האוריאה עוברת תהליך של פרוק לגז כאמוניה (NH_3) המתנדפת לאטמוספירה. אם יורד הרבה גשם לפני הפיכת האוריאה לאמון החנקן יישטף לעומק הקרקע אל מתחת לאזור בית השורשים.

ריסוס תמיסת אוריאה על החיטה מאפשר לחלק מהחנקן להיקלט ע"י העלים, וחלק מהחנקן נספג בקרקע.

בניסיון ריסוס תמיסת אוריאה על עלי תירס בעצים, נמדדה קליטה של 50% מהחנקן תוך שש שעות ממתן הריסוס.

בניסיונות שדה, רוסס תירס בתמיסת אוריאה בחנקן מסומן 15N . תוצאות הניסוי הראו שעלי התירס היו האיבר שקלט את אחוז החנקן הגבוה. חלק מהחנקן הגיע לקרקע.

ניסיונות דומים נעשו באוסטרליה על חיטה, והראו שהעלים סופגים את מירב החנקן המרוסס. במבחן דישון חיטה בבארי משנת 2017 הטיפולים שהיו על רקע של מחסור בחנקן הגיבו בתוספת יבול לריסוס תמיסת אוריאה.

בניסוי שנערך בגליל עליון בפברואר 2017, רוססה חיטה בתמיסת אוריאה בכמות של 1 ק"ג לדונם, 2.5 ק"ג לדונם, 5 ק"ג לדונם ו 10 ק"ג לדונם, בהשוואה לביקורת ללא ריסוס. באנליזה לעלי החיטה נמצא שרמות החנקן הגבוהות ביותר היו בטיפולי החנקן הגבוהים (5 ו 10 ק"ג לדונם).

רמת חנקן כללי הגבוה ביותר הייתה בטיפול 10 ק"ג לדונם. קיים סיכון מסוים בריסוס עלוותי של צריבות העלווה, הנובעות מייבוש תאים מקומי ומהפרעה ביצירת קרבוהידרטים. אך בדרך כלל גם אם קיימות צריבות, הצמחים מתאוששים במהירות ורמת היבול לא נפגעת.

שימוש בדשן "**אוראן בלו**", דשן חנקני נוזלי, המכיל תוספת משמר חנקן (מעכב ניטריפיקציה) יכול להועיל במניעת שטיפת החנקן שהגיע לקרקע אל מתחת אזור בית השורשים. בתצפית שנערכה בקבוץ גברעם בעונת 2018/2019 דושן שדה החיטה באוראן בלו ובאוראן ללא תוסף. החלקה שדושנה באוראן בלו הראתה עלייה ביבול לעומת החלקה שדושנה באוראן.

מחייבים לתצורה שלך

info@deshengat.co.il | www.deshengat.co.il | 04-6407640

ינואר 2020

דישון עלוותי חנקני בדגני חורף

נשמח לספק את פרטי הניסוי המלא לכל מי שמעוניין בכך.
חברת "דשן גת" משווקת מגוון תמיסות דשן חנקניות המתאימות לדישון ראש בדגני החורף.
ניתן להתייעץ עם הצוות המקצועי שלנו להתאמת תמיסת הדשן הרצויה, לקבלת יבול איכותי ומיטבי.

מיכל כנות- אגרנומית

michal@deshengat.co.il

054-4361156

מקורות:

Foliar urea fertilization of cereals: a review.

M.J. Gooding and W.P. Davies. Royal agriculture collage, Cloucestershire, England. 1992

Effect of foliar urea spraying and nitrogen application at sowing upon dry matter and nitrogen distribution in wheat.

S.J. Sarandon M.C. Giambeli Univercity De la Plata Argentina.

עוזי נפתליהו, תוצאות ניסויי הזנה עלוותית. גבים 2017.

און רבינוביץ ניסוי בהזנה עלוותית בתמיסת אוריה. פברואר 2017.

info@deshengat.co.il | www.deshengat.co.il | 04-6407640